

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
האגף לחינוך מבוגרים

תיכונות
ככה עולים כיתה בחיים

רמת הבחינה : גמר - **מחונן**
מועד הבחינה : מועד קיץ תש"ף, 2020
היקף הבחינה : 1 יח"ל
מספר שאלון : 883121

הבנה, לשון ומשמעות המילים - לעולים
מחונן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:

פרק ראשון: הבנה והבעה = 24 נקודות

פרק שני: אוצר מילים ומשמעים ושם המספר = 52 נקודות

פרק שלישי: תחביר ומערכת הפועל = 24 נקודות

סה"כ: 100 נקודות

ג. הוראות מיוחדות: כתבו את התשובות בגוף הבחינה במקומות המיועדים לכך.

כתבו בכתב ברור, ציינו סימני פיסוק. קראו את התשובות ותקנו את הדרוש תיקון.

ד. מלאו את הפרטים הבאים:

פרטי הנבחן:	פרטי מרכז ההשכלה:										
מספר הנבחן ברשימה: _____	שם המוסד: _____										
שם משפחה + פרטי: _____	שם היישוב: _____										
ת.ז. <table border="1"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>											שם מרכז הבחינה: _____

שם המעריך: _____
ציון הבחינה: _____

בהצלחה!

הנה חלמתי חלום... / שרית אליהו

מהיכן החלומות מגיעים? האם כל בני האדם חולמים? האם לחלומות יש משמעות? *

שאלות אלה, ורבות אחרות, סקרנו את האדם מאז ומעולם

1. החלום הוא חוויה אישית של מראות, רגשות, מחשבות ותחושות, שמתרחשת בזמן השינה. החלום הוא חוויה מיוחדת, כי בחלום הכול אפשרי. מחקרים שנערכו בנושא החלומות, גילו עובדות מעניינות מאוד על חלומות: החלום הוא תופעה אנושית, זאת אומרת, כל בני האדם חולמים. אנחנו מתחילים לחלום עוד לפני שנולדנו, מהשבוע ה-32 להיריון. עובדות נוספות הן, שגם חיות חלומות, וגם, שלא כולם חולמים בצבע, כ-10% מהאוכלוסייה ללא בעיות ראייה חולמים בשחור-לבן.
2. גם בתרבויות קדומות מאוד עסקו בנושא החלומות. בעיקר בשתי שאלות מרכזיות: מהיכן החלומות מגיעים והאם לחלומות יש משמעות? אפשר לראות שתי גישות עיקריות ביחס לחלומות, שמנסות לענות על שאלות אלו. גישה רוחנית המבוססת על אמונות ועל אגדות, וגישה מדעית המבוססת על תוצאות ממחקרים שעשו בתחום של חלומות.
3. לפני אלפי שנים האמינו שהחלומות מגיעים מבחוץ, ולא מתוך האדם החולם. לפי הגישה הרוחנית, החלום הוא דרכם של האלים ליצור קשר עם בני האדם ולהעביר להם מסרים. גישה זו הייתה מקובלת במשך אלפי שנים.
4. בתרבויות העתיקות עסקו בפירוש חלומות. כוהנים ופרשני חלומות זכו לכבוד רב במצרים העתיקה. הם כתבו מילונים לפירוש חלומות, והיו מצרים שנקברו עם מילוני החלומות שלהם. ביוון העתיקה אנשים חולים היו יושבים במקדשים של אֵל הרפואה מתוך אמונה שיחלמו חלום אשר יעזור לרפא אותם.
5. לפי הגישה המדעית, החלום מגיע מהאדם עצמו, וסוג החלום תלוי בחיים של החולם. במאה ה-19 הפסיכיאטר המפורסם, זיגמונד פרויד, עשה מהפכה בתפיסת החלום. הוא טען כי לחלומות יש משמעות, שיכולות לעזור לנו להתקדם ולהצליח בחיים. קרל גוסטב יונג, שהיה תלמידו של פרויד, חקר את הקשר בין חולמים ברחבי העולם. הוא גילה כי יש סמלים משותפים בחלומות, למרות שבכל מדינה חולמים וחושבים בשפה שונה.

6. גם אחרי אלפי שנים של חקר החלומות, החידה מדוע ואיך אנחנו חולמים עוד לא נפתרה. למרות שאנחנו עדיין לא מבינים לגמרי את פעולת החלום, אנחנו יכולים להשתמש בכוח של החלומות לטובתנו. לאורך ההיסטוריה, אנשים רבים, ובמיוחד סופרים, ציירים, מוזיקאים ומדענים, חלמו על רעיונות חדשים, שהובילו אותם ליצור יצירות נפלאות. לדוגמה, לארי פייג', שהיה אחד השותפים בהקמת החברה האינטרנטית "גוגל" [Google], מספר שהרעיון לבנות את "גוגל" בא אליו בחלום. גם אתם יכולים לחלום, וליצור את הרעיונות המיוחדים שלכם!

© כל הזכויות שמורות למחברת ול-"גלילאו צעיר".

מעובד לפי מאמרה של שרית אליהו "בחלום ראיתי", שהתפרסם באתר של כתב העת "גלילאו צעיר", 22 יולי 2017.

פרק ראשון – הבנה והבעה (24 נקודות – לכל תשובה נכונה 6 נקודות)

יש לענות על שתי שאלות מתוך השאלות 3 - 1:

(6 נק')

1. ציינו שתי עובדות על חלומות, לפי פסקה 1.

1. החלום הוא תופעה אנושית / כל בני האדם חולמים

2. אנחנו מתחילים לחלום עוד לפני שנולדנו, מהשבוע ה-32 להיריון

גם חיות חולמות/ לא כולם חולמים בצבע/כ-10% מהאוכלוסייה ללא בעיות ראייה חולמים בשחור-לבן.

3 בפסקה 2 כתוב: "גם בתרבויות ... עסקו בנושא החלומות... בשתי שאלות מרכזיות:

מהיכן החלומות מגיעים והאם לחלומות יש משמעות?"

(3 נק')

א. כתבו מהיכן החלומות מגיעים לפי הגישה הרוחנית, ועל מה היא מבוססת.

הגישה הרוחנית מבוססת על אמונות ועל אגדות. לפי הגישה הרוחנית, החלומות מגיעים מבחוץ, ולא מתוך האדם החולם. לפי גישה זו, החלום הוא דרכם של האלים ליצור קשר עם בני האדם ולהעביר להם מסרים.

(3 נק')

ב. כתבו מהיכן החלומות מגיעים לפי הגישה המדעית, ועל מה היא מבוססת.

הגישה המדעית מבוססת על תוצאות ממחקרים שעשו בתחום של חלומות.

לפי הגישה המדעית, החלום מגיע מהאדם עצמו, וסוג החלום תלוי בחיים של החולם.

(6 נק')

4 איזו כותרת היא המתאימה ביותר לפסקות 3 - 4?

א. הגישה המדעית ביחס לחלומות

ב. הגישה המודרנית ביחס לחלומות

ג. הגישה העתיקה ביחס לחלומות

5 תחום החיים שבו עוסק הטקסט הוא:

א. פסיכולוגיה

ב. אקולוגיה

ג. גאוגרפיה

(6 נק')

6 מהו הרעיון המרכזי בטקסט? כתבו 4 – 5 שורות.

(6 נק')

הטקסט עוסק בחלומות, ומציג עובדות על חלומות. לפי הטקסט, כל בני האדם חולמים, ואנשים תמיד התעניינו בחלומות, במקורות שלהם ובמשמעויות שיש להם. חלומות סקרנו אנשים בתרבויות עתיקות, ועדיין מסקרנים חוקרים ומדענים מודרניים בימינו. החלום הוא עדיין חידה מעניינת, ולפי הטקסט אפשר להשתמש בכוח של החלומות לטובתנו, וליצור את הרעיונות שבאים אלינו בחלומות.

פרק שני – אוצר מילים ומשמעים ושם המספר (52 נקודות)

יש לענות על כל השאלות בפרק זה (שאלות: 6-14).

7 בפסקה 1 כתוב: "מחקרים... גילו...".

(4 נק') מילה מתאימה להחליף את המילה "גילו": (סמנו)

א. נתנו

ב. התגלגלו

ג. מצאו

8 בפסקה 6 כתוב: "למרות שאנחנו עדיין לא מבינים לגמרי את פעולת החלום, אנחנו יכולים להשתמש בכוח של החלומות לטובתנו".

(4 נק') הכוונה במשפט זה היא:

א. אם אנחנו לא מבינים את פעולת החלום, אנחנו לא יכולים להשתמש בכוח של החלומות לטובתנו.

ב. גם אם אנחנו לא מבינים את פעולת החלום, אנחנו יכולים להשתמש בכוח של החלומות לטובתנו.

ג. רק אחרי שנבין את פעולת החלום, אנחנו נוכל להשתמש בכוח של החלומות לטובתנו.

(4 נק') 9 בפסקה 1 מופיעה המילה "נְעַרְכוּ".

הפירוש שלה הוא:

א. לקחו

ב. נעשו

ג. הלכו

10. בטקסט מופיעה המילה "עֶסְקוּ". (פסקה 4)

במילון "רב מילים" (מאת יעקב שויקה) ישנם ההסברים הבאים למילה "עסק":

- א. טרח במשהו, עשה משהו, טיפל ופעל בעניין כלשהו, היה פעיל.
ב. עבד למחייתו במקצוע מסוים, פעל בתפקיד מסוים.

א. המילה "עֶסְקוּ" בפסקה 4 מתאימה להסבר בסעיף **א** במילון. (4 נק')

ב. כתבו משפט אחד משלכם עם המילה "עֶסְקוּ", שלא מתוך הטקסט. (4 נק')

11. לפניכם צירופי מילים: **ליצור קשר, תופעה אנושית, גישה מדעית.**

שבצו אותם במשפטים הבאים: (6 נק')

א. בימינו מפתחים תרופות לפי **גישה מדעית**.

ב. כל בני האדם אוהבים, לכן אהבה היא **תופעה אנושית**, _.

ג. במקרה של תקלה או הפסקת חשמל, יש **ליצור קשר** עם חברת חשמל.

12. בפסקה 1 כתובה המילה "מתחילים".

סמנו את המילה המנוגדת למילה הזאת: (4 נק')

א. ממשיכים

ב. מסיימים

ג. מקבלים

13. שדה סמנטי

(4 נק')

במאמר מופיעות המילים הבאות: תוצאות, מחקרים, עובדות, תופעה
מילים אלה שייכות לשדה הסמנטי הבא:

א. חינוך

ב. היסטוריה

ג. מדע

(4 נק')

14. א. דרך התצורה של המילים הבאות היא הלחם בסיסים.

פרקו את ההלחמים למרכיביהם:

רְכַבְל + רִכְבַּת + כַּבֵּל

פְּדוּרְיָד + כְּדוּר + יָד

כְּסָפוּמֵט + כֶּסֶף + אוֹטוֹמַט

רְמִזוֹר + רִמְזוּ + אוֹר

(8 נק')

ב. מיינו את השמות במחסן לפי המשקלים.

קְטָלֶת (מחלות)	קְטָל (בעלי מקצוע)	סיומת אי (בעלי מקצוע)	מְקַטֵּל (מכשירים וכלי עבודה)
שְׁחָפֶת	צִיר	חֻקְלָאי	מְסַמֵּר
אֲדָמֶת	נָגֵר	בְּנֻקְאֵי	מְחַשֵּׁב

מחסן: מְסַמֵּר, צִיר, בְּנֻקְאֵי, מְחַשֵּׁב, חֻקְלָאי, שְׁחָפֶת, נָגֵר, אֲדָמֶת

15. שם המספר

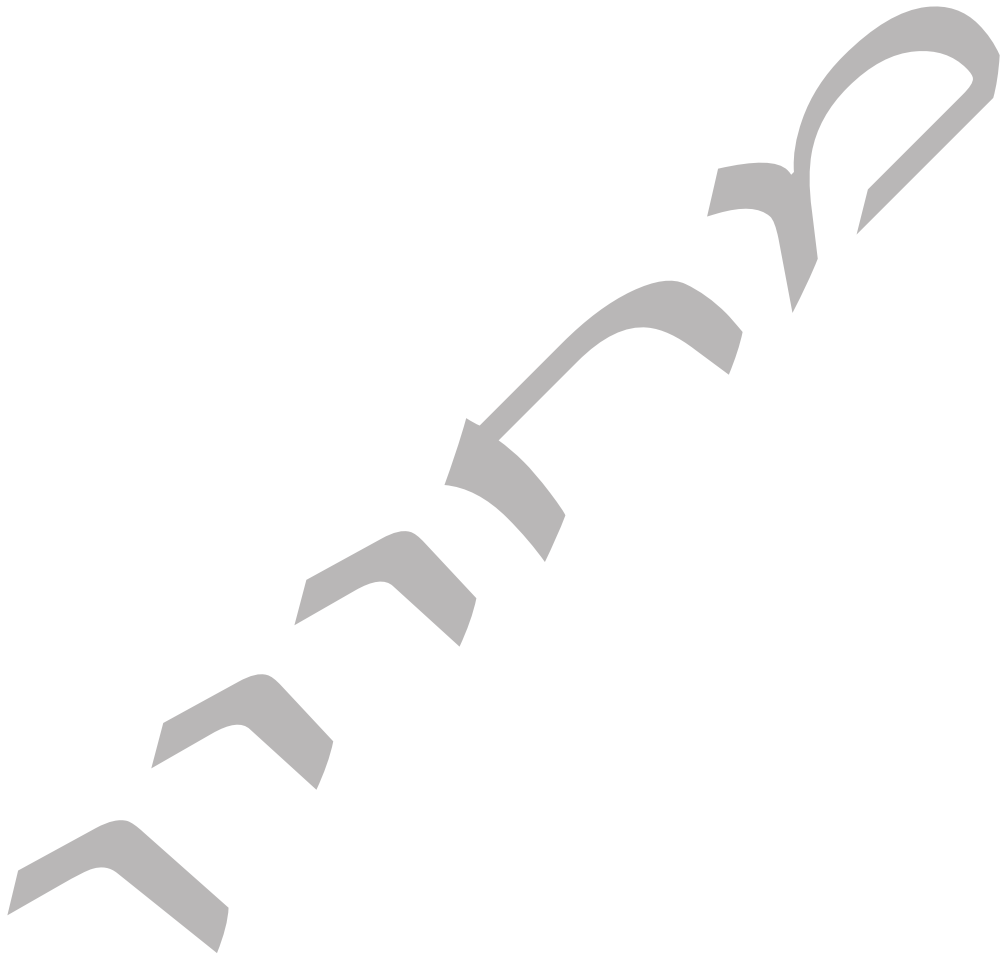
כתבו במילים את המספרים:

(6 נק')

א. היה מבצע מצוין בחנות, וקניתי חולצה ב- 35 ש"ח שלושים וחמישה שקלים

ב. זו גבינה חדשה, עם 3% שלושה אחוזי שומן.

ג. הוא עלה לישראל לפני 15 חמש עשרה שנים.

פרק שלישי – תחביר ומערכת הפועל (24 נקודות, לכל שאלה 6 נקודות)

בפרק זה כולל שמונה שאלות:

ארבע שאלות (15 – 18) מתחום התחביר.

ארבע שאלות (19 – 22) מתחום הפועל.

ענו על ארבע שאלות. תוכלו לבחור מתחום התחביר או מתחום הפועל או משניהם, כרצונכם.

תחביר

15. סמנו את הנושא במשפט בקן אחד ואת הנושא בשני קווים. (6 נק')

אנשים רבים חלמו על רעיונות חדשים.

16. סמנו את הנושא במשפט בקן אחד ואת הנושא בשני קווים. (6 נק')

כוהנים זכו לכבוד רב במצרים העתיקה.

17. מחקרים גילו עובדות מעניינות מאוד על חלומות. המשפט הזה הוא (סמנו את התשובה הנכונה): (6 נק')

פשוט מחובר מורכב

18. יש סמלים משותפים בחלומות, למרות שבכל מדינה חולמים וחושבים בשפה שונה. המשפט הזה הוא (סמנו את התשובה הנכונה): (6 נק')

פשוט מחובר מורכב

מערכת הפועל

(6 נק')

19. א. כתבו את השורש של כל שם פעולה.

ב. כתבו פועל בנטייה מאותו השורש (לפי בחירתכם).

שם הפעולה	השורש	פועל בנטייה*
שְׁמִיעָה	ש.מ.ע	שמעתי
הקְשָׁבָה	ק.ש.ב	מְקַשְׁבֵּה
סִיפּוּר	ס.פ.ר	מְסַפְּרֵת
קְתִיבָה	כ.ת.ב	קֹתֵבִי

*יתקבלו תשובות נכונות אחרות

(6 נק')

20. כתבו בטבלה את הבניין ואת השורש של הפעלים הבאים:

פועל	בניין	שורש
הִשְׁתַּמְשֵׁנוּ	התפעל	ש.מ.ש
עוֹזְרֵת	פעל	ע.ז.ר
מְצַלְחָה	הפעיל	צ.ל.ח

(6 נק')

21. השלימו את החסר, הקפידו על צורת הגוף הנכונה.

דוגמה: בזמן עבר: הם הִצְלִיחוּ; בזמן עתיד: הם יִצְלִיחוּ

א. בזמן הווה: הם מְרַגְּשִׁים; בזמן עבר: הם הִרְגִּישׁוּ

ב. בזמן עתיד: היא תִּחְשׁוּב; בזמן הווה: היא חוֹשֶׁבֶת

ג. בזמן עבר: הוא עָנָה; בזמן עתיד: הוא יִעָנֶה

22. "יונג חקר את הקשר בין חולמים ברחבי העולם..." (פסקה 5)

בפועל "חקר" ציינו :

(2 נק')

א. את הבניין **פעל**

(2 נק')

ב. את השורש **חקר**

(2 נק')

ג. הקיפו בעיגול את משמעות הבניין :

פעולה פסיבית; הדדיות; פעולה רגילה.

